ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Του **Κώστα Παπαδάκη***

Θα ήταν λάθος να ερμηνεύσουμε τα κατώτερα των προσδοκιών μας εκλογικά αποτελέσματα στις ευρωεκλογές με κριτήριο την εσωτερική κατάσταση της ΑΝΤ.ΑΡ.ΣΥ.Α. ή τη στάση της απέναντι στη συμπόρευση.
Θα μας διαψεύσει πριν καν στεγνώσει το μελάνι η μόλις πριν μία βδομάδα εκπληκτική επίδοση του 2,3% στις περιφερειακές εκλογές, που έγινε χωρίς διαφορετικές εσωτερικές συνθήκες.

1. Ένα μεγάλο ποσοστό του εκλογικού σώματος δεν ελπίζει στις κάλπες. Απέχει (40% σχεδόν), ή ψηφίζει λευκό – άκυρο.

2. Το 65% περίπου των υπολοίπων εξακολουθεί να ψηφίζει κόμματα μνημονιακά, καθεστωτικά, φασιστικά κ.λ.π.
Δυστυχώς το ποσοστό αυτό δεν μειώθηκε από το 2012 παρά την απίστευτη σκληρότητα της κυβερνητικής πολιτικής.

3. Το υπόλοιπο 35% που εξακολουθεί να ψηφίζει αριστερά, προτίμησε να ψηφίσει «κόμμα εξουσίας» με αποτέλεσμα να λεηλατηθεί και πάλι από τον ΣΥΡΙΖΑ.
Δυστυχώς το ποσοστό αυτό δεν αυξήθηκε από το 2012 παρά τους αγώνες και την κρίση.
Ούτε άλλαξε ουσιαστικά η κατανομή του ανάμεσα στις δυνάμεις της αριστεράς.
Ετσι λοιπόν, η επιτυχία του κυβερνητικού μπλοκ έγκειται όχι στην αποφυγή της ήττας, αλλά στην πρόβλεψη, τη διαχείριση και την εκτροπή της «εντός και επί τα αυτά» αντί για την κάλπη του αντιπάλου.

4. Η εκλογική αυτή συμπεριφορά ασκείται με διαφορετικά κριτήρια όταν η κάλπη αναδεικνύει κεντρικό πολιτικό διακύβευμα και διαφορετικά σε άλλες εκλογές. Ο ελάχιστος χρόνος της μίας εβδομάδας ανάμεσα στις δύο εκλογικές αναμετρήσεις δεν αφήνει περιθώρια για εκτίμηση μεταβολής εκλογικών προτιμήσεων. Πρόκειται για ενιαία εκλογική

στάση με διαφοροποιημένο το κριτήριο επιλογής ανάλογα με την κάλπη. Ψήφος καταγραφής στη μία περίπτωση, ψήφος προοπτικής στην άλλη.

5. Παρά την επικράτηση της λογικής της «ψήφου ανάθεσης», σημαντικό ποσοστό 17% περίπου επέλεξε να ψηφίσει κόμματα που πιθανολογούσε σοβαρά ότι θα μείνουν κάτω του 3%.
Η συντριπτική πλειοψηφία του ποσοστού αυτού ψήφισε οτιδήποτε άλλο, εκτός από αριστερά. Που σημαίνει ότι η αριστερά δεν συγκινεί τον κόσμο αυτόν, που δεν υποτάσσεται στη λογική της χαμένης ψήφου, στην οποία όμως υποτάσσεται στη συντριπτική της πλειοψηφία η ίδια.

6. Η εξέλιξη αυτή ανοίγει εκ των πραγμάτων τη συζήτηση για τη σχέση μας με τον ΣΥ.ΡΙΖ.Α., ιδίως με την προοπτική –ας μου επιτραπεί να μην την θεωρώ πολύ σίγουρη καθώς η δυναμική της εκλογικής του ανόδου φαίνεται να εξαντλείται – κυβερνητικής του ανάδειξης.
Διαμορφώνεται και μέσα στην ΑΝΤ.ΑΡ.ΣΥ.Α. ένα ρεύμα κριτικής υποστήριξης. Και δεν διατυπώνεται ευθέως, πράγμα που θα συγκεκριμενοποιούσε και θα διευκόλυνε τη συζήτηση, αλλά μέσα από φλύαρα κείμενα αναλύσεων επί παντός του επιστητού, που καταλήγουν στην αοριστόλογη ανάγκη μίας «αριστερής κυβέρνησης του άλλου δρόμου» και άλλα παρόμοια. Όμως συσχετισμοί που να επιτρέπουν την προσδοκία αριστερής κυβέρνησης με όρους κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας σε οποιονδήποτε άλλον εκτός από τον ΣΥ.ΡΙΖ.Α. (και όχι αυτοδύναμα, αλλά αναγκαστικά με εκτός αριστεράς συμμάχους) σήμερα δεν υπάρχουν. Συνεπώς τι άλλο μπορεί να εξυπηρετεί όλη αυτή η ανακίνηση εκτός από την προτροπή κριτικής υποστήριξης του ΣΥ.ΡΙΖ.Α.;

Αφόρητες πιέσεις

7. Οσοι βιώσαμε στην αριστερά την κυβερνητική ανάδειξη του ΠΑ.ΣΟ.Κ το 1981 θυμόμαστε καλά και τότε τις αφόρητες πιέσεις κριτικής στήριξης, που τότε ήταν και πολύ περισσότερο βάσιμες από σήμερα: Κυριαρχία κεϋνσιανισμού, διεθνής και ελληνική συγκυρία ευνοϊκή, ρεύμα «σοσιαλμανίας», παροχών και κρατικοποιήσεων στις καπιταλιστικές ευρωπαϊκές χώρες, εκρηκτική κινηματική άνοδος στη μεταπολιτευτική Ελλάδα, ριζοσπαστικοποίηση εργατικής τάξης και μεσοστρωμάτων, συσσωρευμένο και δίκαιο μίσος απέναντι στη δεξιά.

Οι πιέσεις αυτές οδήγησαν την επίσημη αριστερά να στοιχηθεί στο ΠΑ.ΣΟ.Κ. διεκδικώντας συμπληρωματικό ρόλο. Αλλά ο κόσμος προτίμησε τον πρωταγωνιστή και όχι τους κομπάρσους και έδωσε στις δυνάμεις της αλλαγής (λέξη κλειδί στην εκλογική και όχι μόνο συνθηματολογία του ΠΑ.ΣΟ.Κ.) το 48%. Το Κ.Κ.Ε. στις εκλογές 1981 με σύνθημα την

«πραγματική αλλαγή» δεν μπόρεσε να πετύχει τον πολύκροτο στόχο του 17% για να μπεί στη Β' κατανομή, όπως προϋπέθετε ο τότε εκλογικός νόμος και έμεινε στο 10,7%. Ενώ το Κ.Κ.Ε. εσωτερικού έμεινε στο 1% και εκτός Βουλής.

Στον χώρο της τότε εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς οι πιέσεις αυτές, συνεπικουρούμενες και από την αίσθηση κρίσης της αριστεράς που αναδείχθηκε εκείνα τα χρόνια με τη διαδοχική διάψευση των κοινωνικών μοντέλων αναφοράς της (χώρες υπαρκτού σοσιαλισμού, Κίνα, Αλβανία, Κούβα κλπ) σε συνδυασμό με την επιρροή των νέων κοινωνικών κινημάτων και των ιδεολογικών αναζητήσεων και ρευμάτων της συγκυρίας, οδήγησαν σε υπαρξιακή κρίση, περιπέτειες, διασπάσεις και διάλυση πολλές μαζικές οργανώσεις: ΚΚΕ (μ-λ), ΕΚΚΕ, Μ-Λ ΚΚΕ, ΕΚΟΝ, ΡΦ, Β' Πανελλαδική. Αποστράτευση, απογοήτευση και ιδιώτευση με άπειρες αιτίες ή προσχήματα διαδέχθηκε σε ελάχιστο χρόνο την μεταπολιτευτική κινηματική πλημμυρίδα. Και αν δεν υπήρχε ο χώρος των Αριστερών Συσπειρώσεων Φοιτητών, που κράτησε ό,τι είχε απομείνει τη δεκαετία του 1980, μαζί με ελάχιστες πολιτικές οργανώσεις και πρωτοβουλίες που επιβίωσαν, ίσως δεν θα υπήρχε αντικαπιταλιστική αριστερά σήμερα.

Η κυβερνητική πολιτική του ΠΑ.ΣΟ.Κ. τα πρώτα χρόνια, αν και στα πλαίσια του «αστικού εκσυγχρονισμού», όπως την αντιμετωπίζαμε, δικαίωσε κινηματικές κατακτήσεις που ούτε στα όνειρά του, ακόμα και ο πιο αισιόδοξος αριστερός οπαδός του ΣΥΡΙΖΑ σήμερα δεν θα μπορούσε να ελπίζει.

Το τέλος της δεκαετίας του 1980 βρήκε την επίσημη αριστερά (στις αρνητικές αποσκευές της οποίας είχε προστεθεί και το ασήκωτο βάρος της κατάρρευσης της Ε.Σ.Σ.Δ. και γενικά των χωρών του υπαρκτού σοσιαλισμού) στην Ελλάδα ενωμένη και με τον στόχο της «κάθαρσης» αντί της αλλαγής, να συγκυβερνά με τη δεξιά και τον Μητσοτάκη. Κόστισε και αυτό για άλλη μία φορά τη διάσπαση και την περιθωριοποίησή της και έδωσε στο ΠΑΣΟΚ ξανά για πολλά χρόνια το ρόλο του πρωταγωνιστή.
Οσο για την εξωκοινοβουλευτική αριστερά χρειάστηκαν δεκαετίες για να ανασυντεθεί και να συγκροτήσει πολιτικό υποκείμενο. Η κρίση ταυτότητας δεν ξεπεράστηκε, αλλά οι συνθήκες σήμερα είναι διαφορετικές. Και κανείς δεν θα ήθελε να επαναληφθούν τα ίδια λάθη.

8. Το αποτέλεσμα της ΑΝΤ.ΑΡ.ΣΥ.Α. είναι πράγματι κατώτερο από τις προσδοκίες μας, αναντίστοιχο με τις πραγματικές της δυνάμεις στην κοινωνία και τα συνδικάτα, μικρότερο από όσο χρειάζεται για να διεκδικεί σοβαρό μερίδιο στον συσχετισμό δυνάμεων στην αριστερά. Διότι τα τελευταία χρόνια έλειψε η κεντρική πολιτική παρέμβαση για χρέος, Ε.Ε. και ευρώ και περίσσεψε η εσωστρέφεια, ο ανταγωνισμός των συνιστωσών και η λαθεμένη

επιλογή και αντιμετώπιση της «συμπόρευσης».
Απήχηση
Παρ' όλα αυτά η απήχηση της ΑΝΤΑΡΣΥΑ είναι μεγαλύτερη από ποτέ και την αισθανόμαστε διάχυτη στο κίνημα και στην κοινωνία.

9. Κανείς δεν υποτιμά την ανάγκη των μαζών να ξεφύγουν άμεσα από την κοινωνική εξαθλίωση και τον εκφασισμό που τις απειλούν. Όμως η διεύρυνση της λογικής της ανάθεσης, η εναπόθεση όλων των ελπίδων στην κατάληψη των κυβερνητικών θώκων χάριν της οποίας μάλιστα έχει εγκαταλειφθεί και η «θέση αρχής» της απλής αναλογικής, ο εγκλεισμός του οποιουδήποτε αντιμνημονιακού προσανατολισμού σε διαχείριση μέσα από την Ευρωπαϊκή Ένωση και το ευρώ, που έχει αποδειχθεί, στο πρόσφατο παράδειγμα της Κύπρου, ανέφικτη, η ανάδειξη ενός κόμματος «εξουσίας» που κλείνει το μάτι στις ΗΠΑ, και διακηρύσσει ότι ανήκουμε στο ΝΑΤΟ και στον Δυτικό κόσμο, ελπίζοντας στο ΔΝΤ για τη μείωση του χρέους δεν είναι σημάδι ελπίδας για αυτό.

Ούτε η αντικαπιταλιστική αριστερά μπορεί να ανταποκριθεί με την αυτοκατάργησή της, την κατάλυση της πολιτικής της αυτοτέλειας και την παραίτηση από τους πολιτικούς στόχους που είναι απαραίτητοι για την ανατροπή της κοινωνικής εξαθλίωσης.
Είναι αεροβασία να προτείνονται σήμερα συμμαχίες «με τμήματα του ΣΥΡΙΖΑ», όταν κανένα τέτοιο «τμήμα», ακόμα και η «Αριστερή Πλατφόρμα» του Π. Λαφαζάνη αρνείται να πολιτευθεί χωριστά από την κεντρική γραμμή και με το Κ.Κ.Ε, όταν είναι εκ προοιμίου γνωστή η άρνησή του.

Είναι ψέμα να αποδίδουμε σεχταρισμό στην ΑΝΤ.ΑΡ.ΣΥ.Α., που αφενός η συγκρότησή της συνιστά υπέρβαση των διαχωριστικών γραμμών ανάμεσα σε αντίπαλα κάποτε ιδεολογικά ρεύματα που τώρα συνυπάρχουν μέσα στις γραμμές της και αφετέρου έχει απευθύνει προτάσεις κοινής δράσης στο κίνημα σε όλες τις υπόλοιπες δυνάμεις της αριστεράς και τις έχει κάνει πράξη.

Αν κάποιοι πιστεύουν ότι σε περίπτωση κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ η ΑΝΤ.ΑΡ.ΣΥ.Α. έχει να κάνει κάτι καλύτερο ή διαφορετικό από το να αποτελέσει «αριστερή εργατική αντιπολίτευση», όπως εισηγείται η πλειοψηφία του Π.Σ.Ο., στην οποία αντιτίθενται, ας το υποδείξουν συγκεκριμένα.

———————

*Το κείμενο βασίζεται στην τοποθέτηση του Κώστα Παπαδάκη στη διευρυμένη συνεδρίαση του Πανελλαδικού Συντονιστικού Οργάνου της ΑΝΤΑΡΣΥΑ στις 5/7/2014.

ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Πηγή: aristeriantepithesi.blogspot.gr